

## Et godt eksempel på et hurtigt og udbytterigt økonomitjek

### Indhold i boks om afdelingen på SEGES

SEGES, Erhvervsøkonomi:

- Pris- og indkomstprognoser.
- Regnskabsanalyser og benchmarking.
- Afgrødekalkuler
- Risikostyring

### Konklusion

Værktøjerne til et hurtigt og nemt tjek af driftsøkonomien findes, og der kan spares både likviditet og omkostninger. Se hvad Jens Peter Skovsgaard "tjente".

### Artikel

Jens Peter Skovsgaard, Revslundgaard i Sønderjylland satte sig for at forbedre økonomien på sin økologiske bedrift med 580 malkekøer og 950 ha jord. Og hvad gør man så? Jens Peter kontaktede Thejs Hjort Christiansen fra Sønderjysk Landboforening, og sammen dykkede de ned i kassen med værktøjer, og fandt Business Check-værktøjerne "Business Check regnearket" og "Fraktilanalysen" frem. Så var de i gang!

| Grovfoder Økologisk sandjord                        |                       |        |        |        |       |       |       |                             |       |        |        |
|-----------------------------------------------------|-----------------------|--------|--------|--------|-------|-------|-------|-----------------------------|-------|--------|--------|
| Fraktilanalyse for ejd. 935 baseret på 87 bedrifter | Stærk konkurrenceevne |        |        |        |       |       |       | Stort forbedringspotentiale |       |        |        |
| Fraktil                                             | 5%                    | 10%    | 25%    | 33%    | 40%   | 50%   | 60%   | 67%                         | 75%   | 90%    | 95%    |
| Udbytte pr. ha majs til helsæd, FEN                 | 11.307                | 10.736 | 10.354 | 10.040 | 9.737 | 9.500 | 8.580 | 8.345                       | 8.000 | 7.429  | 7.188  |
| Udbytte pr. ha sædskiftegræs, FEN                   | 8.808                 | 8.133  | 7.446  | 7.075  | 6.967 | 6.700 | 6.512 | 6.322                       | 6.002 | 5.356  | 5.162  |
| Fremstillingspris øre pr. FEN                       | 88,4                  | 105    | 124    | 130    | 136   | 139   | 144   | 150                         | 158   | 177    | 187    |
| Stykomkostninger i alt                              | 548                   | 603    | 776    | 857    | 897   | 1.017 | 1.133 | 1.238                       | 1.389 | 1.711  | 1.830  |
| Maskinomk. inkl. arbejde pr. ha                     | 4.799                 | 4.960  | 5.553  | 5.690  | 5.808 | 6.012 | 6.488 | 6.727                       | 7.041 | 8.073  | 8.527  |
| Øvrige omkostninger pr. ha                          | 525                   | 590    | 724    | 813    | 918   | 1.012 | 1.073 | 1.154                       | 1.233 | 1.404  | 1.543  |
| Jordleje korrejeret for EU-støtte pr. ha            | -676                  | -83,9  | 613    | 790    | 909   | 1.268 | 1.734 | 1.938                       | 2.162 | 3.094  | 3.352  |
| Resultat, driftsgren                                | 4.109                 | 2.909  | 1.643  | 1.357  | 1.050 | 600   | -3,42 | -144                        | -580  | -2.007 | -3.070 |

Jens Peter Skovsgaard: "Fraktilanalysen for grovfoder viste os bl.a., at vi relativt stærke på udbytteneiveauet for majs og græs, og maskinomkostninger inkl. arbejde. Til gengæld fandt vi også ud af, at vi er knap så god på fremstillingsprisen, stykomkostningerne, øvrige omkostninger og jordlejen. Der kan dog ligge bevidste valg bag, hvis eksempelvis en god og dyr kvalitet grovfoder betales tilbage med en god produktion i stalden".

I kraft af at Jens Peters bedrift er spredt på tre lokationer med betydelig afstand imellem, regnede han sig frem til at der var en smertegrænse for, hvor langt transporten af gylle og grovfoder kunne gøres med traktor. Derfor har han omlagt en stor del af transporten til lastbiltransport. Jens Peter var også blevet inspireret af en tommelfingerregel om, at "en konventionel mælkeproducent ikke bør have en grovfoderbeholdning på mere end 0,4 FEN pr. forventet produktion

af kg EKM det kommende år". Det viste sig han på den regel kunne reducere sin grovfoderbeholdning med 1 mio. kr. med store besparelser på renter og svind til følge.

Ved et nærmere kig på stykomkostningerne via Business Check regnearket, identificerede Jens Peter et stort forbrug af udsæd i forhold til de øvrige bedrifter i gruppen. En ændring af strategien for dyrkning af grovfoder til færre etableringer vil reducere omkostningerne til udsæd.

De sidste område med stort forbedringspotentiale er jordlejen, og Jens Peter vil sætte fokus på forpagtning og sikre sig at hver enkelt forpagtning er velbegrundet. Herunder skal det sikres at afstanden ud til det forpagtede areal medregnes i bedømmelsen af forpagtningen. Til vurdering af forpagtningerne gjorde Jens Peter flittig brug af værktøjet "økonomi ved forpagtning", der tager højde for alle de parametre, der bestemmer hvad en given forpagtning koster af sig.

Jens Peter Skovsgaard: *"Alene besparelserne på reduceret beholdning og grovfoder og besparelser på udsæd vurderer jeg vil give besparelser på omkring 220.000 kr. pr. år, og hertil kommer besparelserne på omlægningen af transporten ud til markerne, og den efterfølgende fokus på at gøre de enkelte forpagtninger profitable".*

Jens Peter Skovsgaard: *"Jeg kan kun anbefale at få lavet en driftsgrensanalyse, og benytte værktøjerne til benchmark og analyse fra SEGES. Det betaler sig! Men HUSK at være omhyggelig med fordeling af omkostningerne, ellers kan det føre til forkerte beslutninger!"*

### 3 anbefalinger

1. Vær omhyggelig med at fordele omkostningerne
2. Sæt dig sammen med din økonomi- og planteavlserådsgiver og analysér fraktilanalysen, og lav benchmark på business check regnearket
3. Identificer og udvælg initiativer, der kan forbedre konkurrenceevnen på de "svage" områder